

2.1 Juridisch kader

De jaarrekening wordt opgesteld overeenkomstig artikel 33 van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België. Dit artikel bepaalt dat:

*«De rekeningen en, in voorkomend geval, de geconsolideerde rekeningen van de Bank worden opgemaakt:
1° overeenkomstig deze wet en de bindende regels vastgesteld met toepassing van artikel 26.4 van het Protocol betreffende de statuten van het Europees Stelsel van Centrale Banken en van de Europese Centrale Bank;
2° voor het overige overeenkomstig de regels vastgesteld door de Regentenraad.*

De artikelen 2 tot 4, 6 tot 9 en 16 van de wet van 17 juli 1975 betreffende de boekhouding van de ondernemingen en de besluiten genomen ter uitvoering ervan zijn van toepassing op de Bank met uitzondering van de besluiten genomen ter uitvoering van de artikelen 4, zesde lid, en 9, § 2.»

De jaarrekening van het verslagjaar werd opgesteld in overeenstemming met de bovenvermelde bepaling en volgens de boekhoudkundige regels, goedgekeurd door de Regentenraad van 8 januari 2003.

De jaarrekening is opgemaakt in duizenden euro's, behalve waar anders vermeld.

2.2 Boekhoudkundige principes en waarderingsregels

Algemeen

De rekeningen, opgesteld op basis van de historische kostprijs, worden aangepast om rekening te houden met de waardering tegen marktprijs van de verhandelbare waardepapieren – met uitzondering van die uit de portefeuille statutaire beleggingen –, het goud en alle bestanddelen luidende in vreemde valuta, en dit zowel in als buiten de balans.

De transacties in financiële activa en passiva worden in de rekeningen opgenomen op de dag waarop ze worden vereffend.

Activa en passiva luidende in goud en in deviezen

Activa en passiva luidende in goud en in deviezen worden omgerekend in euro tegen de wisselkoers per balansdatum. Baten en lasten worden omgerekend tegen de twee werkdagen vóór de boekingsdatum geldende wisselkoers. Herwaardering van vreemde valuta's geschiedt per valuta en betreft zowel de bestanddelen van de balans als die buiten balansstelling.

De herwaardering van waardepapieren tegen marktprijs geschiedt apart van de valutakoersherwaardering.

Voor het goud geschiedt de herwaardering op basis van de prijs in euro van een ons fijn goud die is afgeleid van de notering in USD op de Londense fixing op de laatste werkdag van het boekjaar.

Waardepapieren

De verhandelbare vastrentende waardepapieren in deviezen en in euro worden gewaardeerd tegen de marktprijs op de datum van afsluiting van de balans. Prijsherwaardering vindt voor waardepapieren lijn per lijn plaats, met uitzondering van de waardepapieren van de statutaire beleggingen, opgenomen in de subpost 9.3 «Overige financiële activa», die worden behandeld als een aparte portefeuille en worden gewaardeerd op basis van hun actuariële rendement.

Deelnemingen

De deelnemingen die de Bank aanhoudt in de vorm van aandelen die het kapitaal vertegenwoordigen van verschillende instellingen, zijn in de balans opgenomen tegen hun aanschaffingsprijs.

(Reverse) Repurchase agreements

Een « repurchase agreement » is een verkoop van waardepapieren, waarbij de cedent zich uitdrukkelijk verbindt tot de terugkoop en de cessionaris tot de retrocessie van die effecten tegen een overeengekomen prijs en op een afgesproken datum.

De cedent boekt, op de passiefzijde van de balans, het bedrag van de ontvangen liquiditeiten als een schuld aan de cessionaris en waardeert de overgedragen waardepapieren overeenkomstig de boekhoudregels die van toepassing zijn op de effectenportefeuille waarvan ze blijven deel uitmaken.

De cessionaris, van zijn kant, boekt op de actiefzijde van zijn balans een vordering op de cedent die overeenstemt met het bestede bedrag, terwijl de verworven waardepapieren niet worden opgenomen in de balans maar buiten de balans.

De voornoemde transacties worden door de Bank beschouwd als « repurchase agreements » of « reverse repurchase agreements » naargelang zij optreedt als cedent of cessionaris van de waardepapieren.

« Repurchase agreements » en « reverse repurchase agreements » die betrekking hebben op waardepapieren luidende in deviezen, hebben geen invloed op de gemiddelde kostprijs van de desbetreffende deviezenpositie.

Resultaatbepaling

1. Met betrekking tot de resultaatbepaling gelden de volgende regels:

- baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarin ze verworven of verschuldigd zijn; vanaf de jaarrekening 2006 zal het aandeel in de jaarlijkse winsten van de Bank dat krachtens artikel 49 van de statuten toekomt aan het personeel of aan instellingen te zijnen voordele, eveneens worden toegerekend aan het boekjaar waarin het verworven is⁽¹⁾;
- gerealiseerde winsten en verliezen worden in de resultatenrekening opgenomen;
- aan het einde van het jaar worden de vastgestelde positieve herwaarderingsverschillen (op effecten en externe reserves) niet geboekt als resultaten, maar worden ze opgenomen in de herwaarderingsrekeningen op de passiefzijde van de balans;
- de negatieve herwaarderingsverschillen worden eerst afgetrokken van de overeenkomstige herwaarderingsrekening, waarna het eventuele saldo ten laste van het resultaat wordt gebracht. De zo ten laste van het resultaat gebrachte wisselkoersverliezen worden, in voorkomend geval, gedekt via een terugneming op de voorziening voor toekomstige wisselkoersverliezen;
- er is geen compensatie tussen ten laste van het resultaat gebrachte verliezen en de mogelijke in de daaropvolgende jaren geregistreerde positieve herwaarderingsverschillen en ook niet tussen de negatieve herwaarderingsverschillen op een waardepapier, valuta of goud en de positieve herwaarderingsverschillen op andere waardepapieren, valuta of activa in goud;
- voor goud wordt geen enkel onderscheid gemaakt tussen de herwaarderingsverschillen op de goudprijs en die op de valuta waarin die prijs is uitgedrukt;
- voor het berekenen van de aanschaffingsprijs van de verkochte waardepapieren of deviezen wordt de gemiddelde kostprijsmethode op dagelijkse basis gebruikt; indien aan het einde van het jaar negatieve herwaarderingsverschillen ten laste van de resultatenrekening worden gebracht, wordt de gemiddelde kostprijs van het desbetreffende activum (goud, valuta of waardepapier) teruggebracht tot het niveau van de marktkoers of de marktprijs.

2. Het agio of disagio op waardepapieren, voortvloeiend uit het verschil tussen de gemiddelde aanschaffingsprijs en de terugbetalingsprijs, wordt gelijkgesteld met een renteresultaat en afgeschreven over de resterende looptijd van de betrokken effectenlijn.

(1) Het aandeel in de winsten van het boekjaar 2005 wordt voor een bedrag van € 14,2 miljoen toegerekend aan datzelfde boekjaar en voor het saldo aan het boekjaar 2006.

* *ontbreken: de specifieke bepalingen van art 30 van de Organieke Wet*

Gebeurtenissen na balansdatum

Activa en passiva worden aangepast in het licht van de gebeurtenissen die zich hebben voorgedaan tussen de balansdatum en de datum waarop de jaarrekening door het Directiecomité van de Bank wordt afgesloten, zodra die gebeurtenissen een significante invloed hebben op de activa en passiva van de balans.

Waardering van materiële vaste activa

De gronden, gebouwen, uitrustingen, computerapparatuur en -programma's, de meubelen en het rollend materieel worden tegen hun aanschaffingsprijs geboekt.

Gebouwen in aanbouw worden opgenomen tegen de werkelijk bestede bedragen.

Met uitzondering van de gronden worden de investeringen, inclusief bijkomende kosten, volledig afgeschreven in het jaar van aanschaf.

Waardering van de voorraden

De voorraden worden tegen hun aanschaffingsprijs gewaardeerd, behalve de voorraden biljettenpapier voor eigen gebruik die onmiddellijk in kosten worden genomen.

Saldi binnen het Eurosysteem ten gevolge van de toedeling van eurobankbiljetten

De saldi binnen het Eurosysteem die afkomstig zijn van de toedeling van eurobankbiljetten in omloop binnen het Eurosysteem worden opgenomen als één enkel netto activum of passivum onder de subpost «Nettovorderingen of -verplichtingen uit hoofde van de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem» (zie verder «Bankbiljetten in omloop»).

Bankbiljetten in omloop

De ECB en de twaalf NCB's, die samen het Eurosysteem vormen, geven sinds 1 januari 2002 eurobankbiljetten uit⁽¹⁾. De totale waarde van de eurobankbiljetten in omloop wordt toegedeeld op de laatste werkdag van elke maand, in overeenstemming met de verdeelsleutel voor de toedeling van bankbiljetten.

Sinds 2002 is een aandeel van 8% van de totale waarde aan eurobankbiljetten in omloop toegewezen aan de ECB, terwijl de overblijvende 92% is toegewezen aan de NCB's naar rato van hun gestorte aandeel in de kapitaalsleutel van de ECB. Het aandeel bankbiljetten zo toegedeeld aan elke NCB wordt vermeld onder de passiefpost «Bankbiljetten in omloop» van haar balans.

Het verschil tussen de waarde van de eurobankbiljetten die aan elke NCB worden toegedeeld naar rato van de desbetreffende verdeelsleutel en de waarde van de eurobankbiljetten die door elke NCB daadwerkelijk in omloop worden gebracht, geeft aanleiding tot saldi binnen het Eurosysteem. Deze vorderingen of verplichtingen, die rentedragend zijn⁽²⁾, worden vermeld onder de subposten «Nettovorderingen of -verplichtingen uit hoofde van de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem».

(1) Besluit van de ECB van 6 december 2001 betreffende de uitgifte van eurobankbiljetten (ECB/2001/15), PB L337 van 20/12/2001.

(2) Besluit van de ECB van 6 december 2001 inzake de toedeling van monetaire inkomsten van de nationale centrale banken van de deelnemende lidstaten met ingang van het boekjaar 2002 (ECB/2001/16), PB L337 van 20/12/2001.

Van 2002 tot 2007 worden de saldi binnen het Eurosysteem die afkomstig zijn van de toedeling van eurobankbiljetten aangepast, teneinde aanzienlijke veranderingen in de relatieve inkomensposities van de NCB's ten opzichte van de voorgaande jaren te vermijden. Bij de aanpassingen wordt rekening gehouden met de verschillen tussen de gemiddelde waarde van de bankbiljetten in omloop van elke NCB in de periode van juli 1999 tot juni 2001 en de gemiddelde waarde van de bankbiljetten die tijdens die periode aan hen zouden zijn toegewezen volgens de kapitaalsleutel van de ECB. De aanpassingen worden in jaarlijkse fasen afgebouwd tot eind 2007, waarna de monetaire inkomsten toegewezen aan de NCB's volledig zullen worden toegedeeld naar rato van hun gestorte aandelen in het kapitaal van de ECB.

De seigniorage-inkomsten van de ECB, die afkomstig zijn van het aandeel van 8 % aan eurobankbiljetten dat voor haar is bestemd, zijn integraal verschuldigd aan de NCB's tijdens hetzelfde boekjaar waarin de inkomsten worden verkregen. De ECB verdeelt deze inkomsten onder de NCB's op de tweede werkdag van het volgende boekjaar. De inkomsten kunnen echter worden verlaagd door een besluit van de Raad van bestuur, indien de nettowinst van de ECB over het beschouwde boekjaar lager is dan de inkomsten uit bankbiljetten in omloop. Bovendien kan de Raad van bestuur, vóór het einde van het boekjaar, besluiten over het principe om de inkomsten van de ECB uit in omloop zijnde bankbiljetten geheel of gedeeltelijk over te dragen naar een voorziening voor wisselkoers-, rente- en goudprijsrisico's⁽¹⁾.

Instrumenten buiten de balans

Termijntransacties in deviezen, het termijnluik van deviezenswaps en andere deviezeninstrumenten die een omwisseling van een bepaalde valuta tegen een andere valuta op een toekomstige datum inhouden, worden opgenomen in de netto-deviezenpositie voor het berekenen van wisselkoerswinsten en -verliezen. Voor de deviezenswaps wordt de termijnpositie tegelijk met de contantpositie geherwaardeerd. Aangezien de contant- en de termijnbedragen in deviezen worden omgerekend tegen dezelfde wisselkoers in euro, hebben ze geen invloed op de post « Herwaarderingsrekeningen » op de passiefzijde. Rente-instrumenten worden lijn per lijn geherwaardeerd. De uitstaande bedragen van de rentefutures worden geboekt in de posten buiten balanstelling. Sinds 2005 worden de dagelijkse margestortingen opgenomen in de resultatenrekening. Winsten en verliezen, voortvloeiend uit andere instrumenten buiten de balans, worden vastgesteld en verwerkt zoals die op de balans.

(1) Besluit van de ECB van 17 november 2005 inzake de verdeling van de inkomsten van de ECB uit in omloop zijnde eurobankbiljetten onder de NCB's van de deelnemende lidstaten (ECB/2005/11), PB L311 van 26/11/2005.